

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1272/2024
10.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бојане Пауновић, председника већа, Дијане Јанковић, Милене Рашић, Мирољуба Томића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Ивана Ценића и адвоката Владимира Младеновића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 422/23 од 13.03.2024. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 126/24 од 13.06.2024. године, у седници већа одржаној дана 10.10.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Ивана Ценића и адвоката Владимира Младеновића, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 422/23 од 13.03.2024. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 126/24 од 13.06.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 422/23 од 13.03.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три месеца која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, које не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а ако окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора. Окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка ближе одређене у изреци пресуде. Законски заступник малолетне оштећене ББ, мајка ВВ, упућена је да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Кж1 126/24 од 13.06.2024. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА, његових бранилаца, супруге и сина, а пресуда Основног суда у Лесковцу К 422/23 од 13.03.2024. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљеног АА, и то:

- адвокат Иван Ценић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине побијане пресуде „како би нижестепене судске инстанце поступиле по примедбама ВКС, те како би се отклониле све незаконитости, недостаци и пропусти у раду судава нижег степена, а све у циљу поштовања закона“;

- адвокат Владимир Младеновић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужилаштва и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене наводи изнетих у захтеву, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани.

Браниоци окривљеног АА, адвокат Иван Ценић и адвокат Владимир Младеновић, захтеве за заштиту законитости поднели су због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истичући да су побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати.

Као незаконит доказ, браниоци означавају записник о саслушању окривљеног АА пред јавним тужиоцем Основног јавног тужилаштва у Лесковцу, који је, према наводима захтева, кривотворен и то тако је што је непознато лице на страни трећој записника унело реченице које окривљени није изнео у својој одбрани, а потом фалсификовало његов потпис, што је на тражење одбране потврдио и вештак графологије. Доказ да је, у конкретном случају, реч о фалсификованом записнику који је првостепени суд користио као доказ наводног признања кривичног дела и на њему засновао своју пресуду, браниоци виде у одговору јавног тужиоца на поднесак окривљеног којим је потврђена разлика између записника које је тужилаштво доставило суду, који је штампан обострано и има два листа и четири стране, и записника који се налази у списима предмета, који има три листа и четири стране.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Из списка предмета предмета произилази да је записник о саслушању окривљеног АА Кт 466/22 састављен дана 11.05.2022. године пред јавним тужиоцем Основног јавног тужилаштва у Лесковцу да је радња доказивања (саслушање окривљеног) предузета је у свему у складу са одредбама Законика о кривичном поступку с обзиром на то да из списка предмета произилази да је окривљени пре изношења одбране, између осталог, поучен о својим правима у кривичном поступку из члана 68. став 1. и 69. став 1. ЗКП и омогућено му је њихово коришћење. Окривљени је позван да се изјасни о својим правима, што у смислу члана 68. став 1. тачка 3) ЗКП подразумева и право да се брани сам или уз стручну помоћ браниоца у складу са одредбама ЗКП, након чега се окривљени изјаснио да ће исказ дати у присуству изабраног браниоца, адвоката Ивана Ценића, са којим је обавио поверљив разговор и потом изнео своју одбрану која је унета на записник, а након упозорења у смислу члана 235. став 1. ЗКП, изјавио да не жели да прочита записник јер је слушао његово диктирање, који су потом окривљени и његов бранилац потписали без икаквих примедби.

Према налажењу овог суда, наведени записник о саслушању окривљеног АА Кт 466/22 састављен дана 11.05.2022. године пред јавним тужиоцем Основног јавног тужилаштва у Лесковцу, је законит доказ, на коме се пресуда може заснивати, па се самим тим законитим сматра и одбрана окривљеног дата на овом записнику. При томе, Врховни суд је имао у виду да из списка предмета произилази да је предметни записник првостепеном суду првобитно достављен у непотпуном облику (без треће стране), али налази да је наведена околност без утицаја на законитост овог доказа обзиром да је евидентно реч о пропусту који је тужилаштво отклонило достаљањем комплетног записника који се налази у списима предмета.

Браниоци окривљеног АА, као незаконит доказ по начину прибављања, означавају и налаз и мишљење вештака Александре Гроздановић, јер о времену и месту психолошког вештачења малолетне оштећене ББ, супротно одредби члана 126. ЗКП, није обавештен стручни саветник одбране иако је суд обавештен о његовом ангажовању.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредба члана 126. ЗКП, на коју се браниоци позивају у захтеву, одређује права и дужности стручног саветника, односно лица које располаже стручним знањем, из области у којој је одређено вештачење, а ставом 1. овог члана, између осталог, прописано је да стручни саветник има право да буде обавештен о дану, часу и месту вештачења и да присуствује вештачењу којем право имају да присуствују и окривљени и његов бранилац у овој процесној ситуацији.

У конкретном случају, психолошко вештачење малолетне оштећене ББ (чији резултати су изнети у налазу и мишљењу вештака Александре Гроздановић од 25.12.2023. године, које је суду достављено 10.01.2024. године, а које је одређена наредбом суда К 422/23 од 02.10.2023. године) предузето је у складу са одредбама члана 113. до 124. ЗКП без присуства стручног саветника одбране Звезданке Савић, о чијем ангажовању је суду 09.05.2023. године достављено пуномоћје од 05.04.2021. године.

Међутим, иако је вештачење чија законитост се оспорава, обављено без присуства стручног саветника одбране, како то налаже одредба члана 126. став 1. ЗКП, у конкретном случају не ради се о доказу на којем се пресуда не може заснивати, односно о незаконитом доказу. Ово из разлога што је првостепени суд налаз и мишљење вештака Александре Гроздановић доставио стручном саветнику одбране Звезданки Савић која је своје примедбе на предметни налаз и мишљење изнела у поднеску од 06.03.2024. године, и притом је позвао на главни претрес од 13.03.2024. године, на који стручни саветник није приступила и поред уредног позива. На главном претресу од 13.03.2024. године, суд је испитао вештака Александру Гроздановић, и на тај начин браниоцу окривљеног, обзиром да ни окривљени ни стручни саветник нису приступили на главни претрес, омогућио да вештаку постави питања, затражи објашњења и стави примедбе на њен налаз и мишљење у било ком делу, што је право које је бранилац искористио, а вештак се изјаснила на постављена питања и примедбе стручног саветника одбране из поднеска од 06.03.2024. године.

Врховни суд оцењује да је достављањем налаза и мишљења вештака Александре Гроздановић стручном саветнику одбране, и њеним испитивањем на главном претресу, окривљеном, његовом браниоцу и стручном саветнику одбране омогућено преиспитивање јасноће, потпуности и исправности налаза и мишљења вештака, његове евентуалне противречности и истинитости, као и стручности и објективности вештака, а сходно томе и право на делотворну одбрану. Према томе, иако о психолошком вештачењу малолетне оштећене суд није обавестио стручног саветника одбране, та чињеница, у конкретном случају, не доводи у сумњу законитост обављеног вештачења и његове резултате, нити то чини одсуство уредно позваног стручног саветника са главног претреса, па су супротни наводи захтева бранилаца окривљеног оцењени као неосновани.

Сходно наведеном, Врховни суд је наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног којима се указује да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оценио као неосноване, док се у оцену навода браниоца, адвоката Ивана Ценића, да се побијана пресуда првостепеног суда заснива на доказу који није изведен на главном претресу, није упуштао јер захтев у овом делу нема прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП, обзиром да бранилац у захтеву не означава о ком доказу је конкретно реч.

Захтев за заштиту законитости бранилац окривљеног АА, адвокат Владимир Младеновић, подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП истичући да у радњама описаним у изреци првостепене пресуде, за које је окривљени оглашен кривим, нема обележја кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ нити било ког другог кривичног дела. На ову повреду кривичног закона, у поднетом захтеву суштински указује и адвокат Иван Ценић с обзиром на то да повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, коју у захтеву означава, образлаже наводима да у изреци првостепене пресуде нису описана субјективна и објективна обележја кривичног дела за које је окривљени осуђен.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда, нису основани.

Кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. КЗ чини онај ко полно узнемирава малолетно лице. Према ставу 3. истог члана, полно узнемиравање јесте свако вербално, невербално или физичко понашање које има за циљ или представља

повреду достојанства лица у сфери полног живота, а које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.

Из цитиране законске одредбе произилази да радњу извршења кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а. КЗ представља било која радња усмерена на повреду достојанства жртве у сфери полног живота, било да је дошло до повреде достојанства жртве у сфери полног живота или да до такве повреде није дошло, али да је радња извршења предузета у циљу да до такве повреде дође. Да би ово дело било свршено није довољно само да се предузме понашање које има за циљ или представља повреду полног морала жртве, већ је потребно да се због таквог понашања код жртве јави страх или да због таквог понашања учиниоца социјално окружење жртве постане непријатељско, понижавајуће или увредљиво.

Из изреке побијане првостепене пресуде произилази да је окривљени АА, дана 11.05.2022. године, на месту ближе описаном у изреци пресуде, у стању урачунљивости, свестан свога дела и његове забрањености, чије је извршење хтео, полно узнемиравао малолетно лице, оштећену ББ, рођену 2008. године, на тај начин што је када је малолетна оштећена дошла у продавницу водоводног и електро материјала како би је окривљени подучавао за полагање теста из хедонике, истој рекао да седне за сто, и док јој је давао објашњења у вези теста, најпре обема рукама загрлио у пределу тела, да би се када је муштерија ушла у продавницу удаљио у други део продавнице где се задржао неко време, а када се вратио кренуо да грли малолетну оштећену по телу, покушао да је пољуби у уста али како је окренула главу пољубио је у образ и један део усне, да би у једном тренутку своју руку ставио на унутрашњи део њене леве бутине у близини полног органа, након чега је узео њену руку, обухватио својом руком и тако ставио на унутрашњи део своје бутине у близини полног органа, а затим је руком додирнуо за задњицу, да би по завршетку часа, када је устала са столице малолетну оштећену загрлио у пределу рамена и пољубио у пределу образа.

Описане радње које је окривљени АА предузео, према налажењу Врховног суда, садрже сва законска обележја кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, и то како у погледу објективних обележја односно радњи полног узнемиравања које је према малолетној оштећеној предузео окривљени, тако и у погледу субјективних обележја која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног за извршење дела, који укључује и свест о забрањености дела.

Врховни суд налази да из чињеничног описа дела у изреци првостепене пресуде суштински произилази да радње које је окривљени предузео представљају повреду достојанства малолетне оштећене у сфери полног живота иако се то у изреци формално не наводи. Ово из разлога што је у изреци описано понашање окривљеног критичном приликом, односно да је малолетну оштећену грлио, покушао да је пољуби у уста и додиривао по телу у близини полног органа, додирнуо за задњицу стављајући и њену руку на своје тело, такође у близини полног органа, а што су радње које представљају повреду достојанства малолетне оштећене у сфери полног живота. Описане радње које је окривљени предузео су, по начину извршења, а у контексту старосне доби оштећене и разлога њеног доласка у контакт са окривљеним, подобне да изазову страх код малолетне оштећене, па изрека првостепене пресуде, по оцени овог суда, садржи сва законска обележја кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ.

Из изнетих разлога, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Иван Ценић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4)

ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП које представљају законом дозвољане разлоге за подношење овог ванредног правног лека, у смислу члана 485. став 4. ЗКП. Међутим, битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП бранилац у захтеву не образлаже указивањем на неку од процесних ситуација прописаних одредбом члана 37. став 1. тачка 1) до 4) ЗКП у којима се судија или судија поротник мора обавезно изузети од вршења судијске дужности у одређеном предмету, већ указује на постојање околности које изазивају сумњу у непристрасност поступајућег судије Горана Симића у првостепеном поступку, што представља повреду закона из члана 37. став 2. ЗКП, док повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП образлаже наводима да суд није правилно одмерио казну окривљеном с обзиром на чињенице које утичу да казна буде мања, што представља повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Према налажењу Врховног суда, из изложених навода произилази да бранилац окривљеног, адвокат Иван Ценић, у захтеву само формално означава повреде закона због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, а суштински указује на повреде закона из члана 37. став 2. и члана 441. став 1. ЗКП, у чије разматрање се овај суд није упуштао обзиром да наведене повреде закона, као и повреда закона из члана 440. ЗКП, (на коју указује наводима којима на основу сопствене оцене доказа износи закључке о психичком стању малолетне оштећене), не представљају законске разлоге због којих окривљени и његов бранилац могу поднети овај ванредни правни лек.

Предмет разматрања овог суда, из истих разлога, нису били ни наводи браниоца, адвоката Владимира Младеновића, којима се оспоравањем оцене доказа и чињеничних утврђења нижестепених судова указује на повреду закона из члана 440. ЗКП, као и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП наводима да је изрека пресуде неразумљива, противречна сама себи и разлозима пресуде и повреду закона из члана 439. тачка 3. ЗКП, која је образложена наводима да суд није правилно ценио олакшавајуће околности на страни окривљеног док је код отежавајућих околности само цитирао законски текст, на који начин захтевом указује на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП ни повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Ивана Ценића и адвоката Владимира Младеновића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Бојана Пауновић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић